

Av. Sera KADIGİL

İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 04.09.2026

Saliha Sera Kadigil

İstanbul Milletvekili

Çin'in 2018 yılında yabancı plastik atık ithalatını büyük ölçüde sınırlandırmasının ardından küresel plastik atık ticaretinin yönü değişmiş; Türkiye, 2019'dan itibaren Avrupa'dan gönderilen plastik atıkların başlıca varış noktalarından biri haline gelmiştir. 2025 yılında yalnızca Avrupa Birliği ülkelerinden Türkiye'ye gönderilen plastik atık miktarının 503 bin tonu aştığı; İngiltere'nin ise aynı yıl ayrıca yaklaşık 140 bin ton plastik atığı Türkiye'ye gönderdiği bildirilmektedir.

Türkiye, 2021 yılında karışık plastik atıkların ithalatına yönelik kısıtlamaları artırmış; 18 Mayıs 2021 tarihinde etilen polimeri atıkların ithalatını yasaklayan bir düzenleme yapılmış, ancak söz konusu yasak yürürlüğe girdikten sadece 8 gün sonra kaldırılarak ithalat teknik ve lisans koşulları altında yeniden mümkün hale getirilmiştir.

Plastik atık sorunu yalnızca atık ticareti ve geri dönüşüm kapasitesiyle sınırlı değildir. Plastiklerin parçalanması sonucunda oluşan mikroplastikler denizlere, tatlı su kaynaklarına, tarım topraklarına ve besin zincirine taşınarak yarattığı zararlar çeşitli araştırmalara konu olmaktadır.

Basında yer alan son haberlere göre; 2026 yılında Adana'daki üç sulama kanalında yapılan bilimsel araştırmada, plastik geri dönüşüm tesislerinin aşağı kesimlerinde mikroplastik yoğunluğunun 132 kata kadar arttığı ve bu kanalların birlikte saatte 5,3 milyardan fazla mikroplastik parçacık taşıyabileceği hesaplanmıştır. Söz konusu kanalların tarımsal sulamada da kullanılması, mikroplastik kirliliğinin tarım toprakları ve gıda ürünlerine taşınması ihtimalini ayrıca önemli hale getirmektedir.

Av. Sera KADIGİL

İstanbul Milletvekili

Alanya kıyılarında gerçekleştirilen araştırmalarda ise mikroplastik yoğunluğunun Türkiye'nin Akdeniz kıyılarında daha önce bildirilen en yüksek değerlerin 2 ila 65 katına ulaştığı; incelenen parçacıkların önemli bir bölümünde plastik geri dönüşüm süreçleriyle ilişkilendirilen fiziksel izler bulunduğu bildirilmiştir

Plastik atık ithalatının miktarı ve kaynağı, ithal edilen atıkların fiilen ne kadarının geri dönüştürüldüğü, geri dönüştürülemeyen bölümün nasıl yok edildiği, geri dönüşüm tesislerinin atık su deşarjları, tarımsal sulama alanlarındaki mikroplastik yükü ve insan sağlığına olası etkileri konusunda kamuoyunun aydınlatılması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin 2019-2026 yılları arasında ithal ettiği plastik atık miktarı yıllar itibarıyla kaç tondur? Bu atıkların gönderici ülke, plastik türü ve giriş yaptığı gümrük kapısı bazındaki dağılımı nedir?
2. 2025 yılında yalnızca Avrupa Birliği ülkelerinden Türkiye'ye 503 bin tonu aşkın plastik atık gönderildiği yönündeki veriler doğru mudur? İngiltere ve diğer AB dışı Avrupa ülkeleri de dahil edildiğinde Türkiye'nin 2025 yılındaki toplam plastik atık ithalatı kaç tondur?
3. Avrupa Birliği'nin Atık Sevkiyatı Tüzüğü kapsamında 21 Kasım 2026 itibarıyla yürürlüğe girecek olan OECD ülkesi olmayan ülkelere plastik atık ihracatının yasaklanması kararı sonrasında, Türkiye'ye plastik atık ihracatının engellenmesi amacıyla, gerekli önlemler alınmakta mıdır? Plastik atık gümrük kodlarına yasak getirilmesi planlanmakta mıdır?
4. 2025 Türkiye'nin plastik atık ithalatı hangi illere, kaç ton yapılmıştır?
5. Adana'daki üç sulama kanalında yapılan araştırmada, geri dönüşüm tesislerinin aşağı kesimlerinde mikroplastik yoğunluğunun 132 kata kadar arttığı ve kanallardan saatte 5,3 milyardan fazla mikroplastik parçacığın taşınabildiği yönündeki bulgular hakkında Bakanlığınızca inceleme başlatılmış mıdır?
6. Söz konusu Adana kanallarından tarımsal sulamada yararlanılan toplam arazi kaç hektardır? Bu alanlarda hangi ürünler yetiştirilmektedir? Sulama suyu, tarım toprağı ve yetiştirilen ürünlerde mikroplastik ve nanoplastik analizi yapılmış mıdır; yapılmışsa sonuçları nelerdir?
7. Adana ve Mersin'deki plastik geri dönüşüm tesislerinin atık sularının sulama kanallarına, akarsulara deşarj edilip edilmediği hangi yöntemlerle denetlenmektedir? 2019-2026 arasında kaç denetim yapılmış; kaç tesiste mevzuata aykırı deşarj tespit edilmiş; kaç tesise ne miktarda ceza uygulanmış ve kaç tesisin faaliyeti durdurulmuştur?

Av. Sera KADIGİL

İstanbul Milletvekili

8. Alanya kıyılarında mikroplastik yoğunluğunun önceki en yüksek değerlerin 65 katına kadar ulaştığı ve parçacıkların yüzde 59 ila yüzde 93'ünde geri dönüşüm işlemleriyle ilişkilendirilen izler bulunduğu yönündeki bilimsel bulgulardan Bakanlığınız haberdar mıdır? Adana-Mersin'deki geri dönüşüm faaliyetleri ile Antalya kıyılarındaki kirlilik arasındaki olası ilişkiyi araştıran bağımsız bir çalışma yürütülmekte midir?
9. 18 Mayıs 2021 tarihinde etilen polimeri plastik atıkların ithalatının yasaklanmasına karar verilmesine rağmen bu yasak neden sadece 8 gün sonra kaldırılmıştır? Yasak kaldırılmadan önce hangi kamu kurumları, meslek kuruluşları, şirketler ve plastik/geri dönüşüm sektörü temsilcileriyle görüşülmüştür? Bakanlığa bu konuda görüş, talep veya rapor ileten kuruluşlar hangileridir?
10. Türkiye'ye geri dönüşüm amacıyla getirilen plastik atıkların yüzde kaç fiilen geri dönüştürülmektedir? Geri dönüştürülemeyen kısmın ne kadarı yakılmakta, düzenli depolamaya gönderilmekte ve başka ne tür yöntemler kullanılarak yok edilmektedir?
11. 2019-2026 yılları arasında ithal plastik atıkların yasa dışı biçimde dökülmesi, depolanması, yakılması veya uygunsuz olarak yok edilmesi hakkında kaç idari ve adli işlem gerçekleştirilmiştir? Bu işlemlerin illere göre dağılımı nedir?
- 12- Plastik geri dönüşüm tesislerinin çevresindeki hava, yüzey suyu, yeraltı suyu ve toprakta düzenli mikroplastik izleme programı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa ölçüm yapılan iller, tesisler ve sonuçlar nelerdir?
13. Mikroplastiklerin içme suyu, gıda ürünleri, denizel ekosistem ve insan maruziyeti bakımından oluşturabileceği risklere ilişkin Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Bakanlığınız arasında ortak bir izleme veya risk değerlendirme programı yürütülmekte midir?
14. Türkiye'nin plastik atık ithalatından elde ettiği yıllık net ekonomik katma değer kaç TL'dir? İthal plastik atıkların işlenmesinden sağlanan ekonomik fayda hesaplanırken; atıkların taşınması ve yok edilmesi çevre temizliği, geri dönüşüm tesislerinden kaynaklanan su ve hava kirliliği, tarımsal üretim kayıpları, toprak ve su kaynaklarındaki mikroplastik kirliliği, turizm ve balıkçılık kayıpları ile olası halk sağlığı maliyetleri hesaba katılmakta mıdır? Bu unsurları birlikte değerlendiren bir maliyet-fayda analizi yapılmış mıdır; yapılmışsa sonucunda plastik atık ithalatının Türkiye'ye sağladığı net ekonomik fayda kaç TL olarak hesaplanmıştır?
15. Deniz turizm bölgesi de olan Antalya, Mersin illerinde, denize girenlerin sağlık problemleri yaşadıkları basına yansımaktadır. Akdenize doğru yayılım gösteren mikroplastiklerin turizm sektörüne nasıl yansıtacağı hesaplanmış mıdır?

Av. Sera KADIGİL

İstanbul Milletvekili

16. Sıfır Atık Projesi ile plastik atık ihracatı arasında nasıl bir tutarlılık görmektesiniz? Ücretli plastik poşet uygulaması ile 2,8 milyon ton atık oluşumunun engellendiği söylenmektedir. Türkiye’de ücretli poşet uygulaması ile engellenen plastik atığın karşısında Avrupa’nın çöpünü ülkemize getirme politikası birbiriyle çelişmemekte midir?
17. Türkiye’nin COP31 Başkanlığı kapsamında Eylem Gündemi’nde (Action Agenda) “Sıfır Atık ve Döngüsel Ekonomi” yaklaşımını uluslararası düzeyde öne çıkarma iddiasındayken, Türkiye’nin Avrupa’nın en büyük plastik atık ithalatçılarından biri olmaya devam etmesi Bakanlığınızca COP31 Başkanlığı’nın güvenilirliği açısından değerlendirilmiş midir?
18. COP31 Başkanlığı ve Eylem Gündemi kapsamında Türkiye’nin plastik atık ithalatını azaltmaya veya sonlandırmaya yönelik somut ve ölçülebilir bir hedef açıklaması planlanmakta mıdır?